

Orde van Dienst

Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland
m.m.v. Dresdner Kammerchor

• zondag 17 september | SINT JANSKERK | 10.00 uur

voorganger ds. Joen Drost
organist Klaas Remerie
ouderling Emily Hilbers
lector Emilie Hilbrink
koster Lennar Imandt
collecte Marianne Vermeiden en Anneke Vrijens
kinderdienst Veerle Rietveld

Het **Dresdner Kammerchor** onder leiding van **Stefan Parkman** zingt werken van **Schütz en Schein**.

Inleiding · Barmhartigheid

Barmhartigheid is geen alledaags woord. Toch wordt het wel gebruikt als een ruzie of een kritisch oordeel te scherp is. Hier past wel een beetje barmhartigheid, zegt degene die het conflict wil sussen. We noemen iemand een barmhartig mens als die zijn woede kan beheersen en toegeeft aan een ander gevoel, van geduld, van toegeven, van empathie. Barmhartigheid houdt rekening met de ander. Er is ontferming, er is mogelijk vergeving. Het gevoel spreekt, liefde krijgt een kans.

Het komt rechtstreeks uit de bijbelse taal. Er is niet een Hebreeuws of Grieks grondwoord waaraan het de betekenis ontleent. Er is een cluster van woorden, die op verschillende manieren vertaald zijn. Genadig, ontfermend, koesterend. De moderne bijbelvertalingen vervangen het omdat het een ouderwets woord is, dat niet gangbaar meer is. Dan gaat het nu over goedheid en troost, erbarmen. Medemenselijkheid. Zoiets.

In de liturgie en in de kerkmuziek worden vaak bijbelse teksten gebruikt. Ook vandaag zullen wij dat horen. Mij stoort het niet, maar anderen zullen er toch met een beetje vervreemding naar luisteren. Waar gaat het hier over? Barmhartigheid is in de eerste plaats een eigenschap van God. Hij is barmhartig. Maar je leest ook: omdat Hij barmhartig is, moeten ook jullie barmhartig zijn. Hij laat zijn gevoel spreken. Maar om nu te zeggen: laten jullie ook je gevoel spreken, dan worden we in verlegenheid gebracht. Mijn gevoel? Daar kun je alle kanten mee uit. Barmhartigheid is een uiting van bewogenheid, die zich richt op een ander, die het goede met die ander voorheeft. Niet zo makkelijk en niet zo algemeen toepasbaar.

In de teksten die Schütz en Schein op muziek hebben gezet, past barmhartigheid. In het moderne levensgevoel is het een punt van bewustmaking. In de zeventiende eeuw is het leven vol dreiging en onzekerheid: Oorlog, pest, kwaad, de duivel, partijzucht. De verkorte versie van zetting van psalm 116 door Schein sluit vanochtend met de tekst 'God is barmhartig'. De muziek is wonder-schoon. De tekst is sterk. Ik word er stil van. Blij dat we dit mogen horen.

Ds. Joen Drost

BARMHARTIGHEID

KUNSTENFESTIVAL

**MUSICA
SACRA**

Maastricht

15 - 17 sept 2023

Orde van Dienst

Orgelspel

Jan Pieterszoon Sweelinck 1561-1621 | Fantasia in C

Dresdner Kammerchor

Heinrich Schütz 1585-1672 | uit Musikalische Exequien (1636): II. Motette, SWV280

Herr, wenn ich nur dich habe,
so frage ich nichts nach Himmel und Erden.
Wenn mir gleich Leib und Seele verschmacht,
so bist du doch, Gott,
allezeit meines Herzens Trost
und mein Teil.

*Heer, als ik U maar heb,
dan vraag ik niet naar hemel of aarde.
Als ik naar lichaam en ziel wegwijn,
dan bent U, God,
toch altijd de troost van mijn hart
en U bent mij eigen.*

Welkom door ouderling van dienst

Zingen psalm 103: 1 en 3 | Zegen, mijn ziel, de grote naam des Heren

Votum en Groet

VOORGANGER Onze hulp is in de naam van de Heer
ALLEN **die hemel en aarde gemaakt heeft**
VOORGANGER die trouw houdt tot in eeuwigheid
ALLEN **en niet laat varen het werk dat zijn hand begon.**
VOORGANGER Genade zij u en vrede van God, onze Vader
en van de Heer, Jezus Christus. Amen

Drempelgebed (uit psalm 103)

VOORGANGER Liefdevol en genadig is de Heer,
Hij blijft geduldig en groot is zijn trouw.
ALLEN **Hij straft ons niet naar onze zonden,
Hij vergeldt ons niet naar onze schuld.**
VOORGANGER Zover het oosten is van het westen
zover heeft Hij onze zonden van ons verwijderd.
ALLEN **Zoals een vader zich ontfermt over zijn kinderen,
zo ontfermt zich de Heer over wie hem vrezen.**
VOORGANGER Want Hij weet waarvan wij gemaakt zijn.
Hij vergeet niet dat wij uit stof zijn gevormd.
ALLEN **Amen**

Zingen gezang 375: 1 en 3 | God zij gezegend, laat ons dank bewijzen

Kyriegebed

Genadeverkondiging Efeziërs 2: 4, 5

Omdat God zo barmhartig is en de liefde die Hij voor ons heeft opgevat zo groot, heeft Hij ons, terwijl wij allen dood waren door onze zonden, samen met Christus levend gemaakt. Door Genade bent u gered.

Dresdner Kammerchor

Heinrich Schütz | uit Musikalische Exequien: III. Canticum B. Simeonis, SWV281

INTONATIO

Herr, nun lässest du deinen Diener
in Frieden fahren, wie du gesagt hast.

*Heer, nu laat U uw dienaar
in vrede gaan, zoals U gezegd hebt.*

CHORUS I

Denn meine Augen haben deinen Heiland gesehen,
welchen du bereitet hast für allen Völkern,
ein Licht, zu erleuchten die Heiden
und zum Preis deines Volks Israel.

*Want mijn ogen hebben de Redder gezien,
die U bereid hebt voor alle volken,
een licht voor de heidenen
en tot eer voor uw volk Israël.*

CHORUS II

Selig sind die Toten, die in dem Herren sterben,
sie ruhen von ihrer Arbeit
und ihre Werke folgen ihnen nach.
Sie sind in der Hand des Herren
und keine Qual rühret sie.
Selig sind die Toten, die in dem Herren sterben.

*Zalig zijn de doden, die in de Heer sterven.
Zij rusten van hun werken
en wat zij gedaan hebben blijft bij hen.
Zij zijn in de hand van de Heer
en geen pijn overkomt hen.
Zalig zijn de doden, die in de Heer sterven.*

Dienst van de Heilige Schrift

Gebed om de heilige Geest

Verhaal voor de kinderen

Lezen Joël 2: 12 - 14

Daarom – spreek de HEER –, keer nu terug tot mij met heel je hart en begin te vasten, te treuren en te rouwen. Niet je kleren moet je scheuren, maar je hart. Keer terug tot de HEER, jullie God, want hij is genadig en liefdevol, geduldig en trouw, en tot vergeving bereid. Misschien herroept hij zijn vonnis, komt hij erop terug en laat hij toch iets van zijn zegen over.

Zingen gezang 867: 1, 2 | Loof overal, loof al wat adem heeft

Evangelielezing Lucas 6: 36 - 44

Wees barmhartig zoals jullie Vader barmhartig is. Oordeel niet, dan zal er niet over je geoordeeld worden.

Veroordeel niet, dan zul je niet veroordeeld worden. Vergeef, dan zal je vergeven worden.

Geef, dan zal je gegeven worden; een goede, stevig aangedrukte, goed geschudde en overvolle maat zal je worden toebedeeld. Want de maat die je voor anderen gebruikt, zal ook voor jullie worden gebruikt.'

Hij sprak ook in gelijkenissen tegen hen: 'Kan de ene blinde de andere blinde leiden? Vallen ze dan niet beiden in een kuil? Een leerling staat niet boven zijn leermeester; pas als iemand zich alles heeft eigen gemaakt, zal hij de gelijke zijn van zijn leermeester.

Waarom kijk je naar de splinter in het oog van je broeder of zuster, terwijl je de balk in je eigen oog niet opmerkt?

Hoe kun je tegen hen zeggen: "Laat mij de splinter in je oog verwijderen," terwijl je de balk in je eigen oog niet ziet?

Huichelaar, verwijder eerst de balk uit je eigen oog, pas dan zul je scherp genoeg zien om de splinter in het oog van je broeder of zuster te verwijderen.

Een goede boom brengt geen slechte vruchten voort, en evenmin brengt een slechte boom goede vruchten voort.

Elke boom kun je aan zijn vruchten kennen, want van distels pluk je geen vijgen en van doornstruiken geen druiven.

Dresdner Kammerchor

Heinrich Schütz | gedeelte uit Deutsche Litanei Kyrie eleison, SWV428 uit Zwölf geistliche Gesänge (1657)

Kyrie eleison, Christe eleison, kyrie eleison,

Christe erhöre uns.

Herr Gott Vater im Himmel, erbarm dich über uns,

Herr Gott Sohn, der Welt Heiland,

erbarm dich über uns.

Herr Gott Heiliger Geist, erbarm dich über uns.

Sei uns gnädig! Verschon uns, lieber Herre Gott!

Sei uns gnädig! Hilf uns, lieber Herre Gott!

Vor allen Sünden behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor allem Irrsal behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor allem Übel behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor des Teufels Trug und List behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor bösem schnellem Tod behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor Pestilenz und teurer Zeit behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor Krieg und Blut behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor Aufruhr und Zwietracht behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor Hagel und Ungewitter behüt uns, lieber Herre Gott!

Vor dem ewigen Tod behüt uns, lieber Herre Gott!

Durch deine heilige Geburt hilf uns, lieber Herre Gott!

Durch deinen Todkampf und blutigen Schweiß

hilf uns, lieber Herre Gott!

Durch dein Kreuz und Tod hilf uns, lieber Herre Gott!

Durch dein heiliges Auferstehn und Himmelfahrt

hilf uns, lieber Herre Gott!

In unsrer letzten Not hilf uns, lieber Herre Gott!

Am Jüngsten Gericht hilf uns, lieber Herre Gott!

Kyrie eleison, Christe eleison, kyrie eleison.

Christus, verhoor ons.

Heer God, Vader in de hemel, erbarm U over ons.

Heer God de Zoon, redder van de wereld,

ontferm U over ons.

Heer, God, Heilige Geest, erbarm u over ons.

Wees ons genadig. Vergeef ons, lieve Heer, onze God!

Wees ons genadig. Help ons, lieve Heer, onze God!

Behoed ons voor alle zonde, lieve Heer, onze God!

Voor alle dwalingen, behoed ons, lieve Heer, onze God!

Voor alle kwaad, behoed ons, lieve Heer, onze God!

Voor het bedrog en de listen van de duivel, behoed ons...

Voor de kwade snelle dood, behoed ons...

voor de pest en de harde tijd, behoed ons...

Voor oorlog en bloedbaden, behoed ons...

voor opstanden en verdeeldheid, behoed ons...

voor hagel en onweer, behoed ons...

voor de eeuwige dood, behoed ons...

Door uw heilige geboorte, help ons...

Door uw doodstrijd en bloedig zweet,

help ons, lieve Heer, onze God!

door uw kruis en dood, help ons...

Door uw heilige opstanding en hemelvaart,

help ons, lieve Heer, onze God!

In onze laatste nood, help ons, lieve Heer, onze God!

en op de dag van het jongste gericht, lieve Heer, onze God!

Prediking

Zingen gezang 418: 1, 2 en 3
God, schenk ons de kracht

Gebeden Dankgebed – voorbeden – stil gebed

Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt
uw naam worde geheiligd
uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel,
geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven
en leid ons niet in verzoeking
maar verlos ons van de boze
want van U is het koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid. Amen

Collecte + mededelingen

Orgelspel

Max Reger 1873-1916 | Benedictus opus 59 nr.9

Dresdner Kammerchor

Heinrich Schütz | gedeelte uit Deutsche Litanei Kyrie eleison, SWV428 uit Zwölf geistliche Gesänge (1657)

O Jesu Christ, Gottes Sohn,
erhör uns, lieber Herre Gott!
O du Gottes Lamm, das der Welt Sünde trägt,
erbarm dich über uns!
O du Gottes Lamm, das der Welt Sünde trägt,
verleih uns steten Fried!
Christe, erhöre uns!
Kyrie eleison, Christe eleison, kyrie eleison.
Amen.

O Jezus Christus, zoon van God,
verhoor ons!
O lam van God dat de zonde van de wereld draagt,
erbarm u over ons.
O lam van God dat de zonde van de wereld draagt,
geef ons de eeuwige vrede.
Christus verhoor ons.
Kyrie eleison, Christe eleison, kyrie eleison.
Amen.

Slotwoord

Zingen gezang 274:1, 2 en 3 | Wij komen hier ter ere van uw naam.

Uitzending en Zegen

Gezongen Amen, amen, amen.

Dresdner Kammerchor

Johann Hermann Schein 1586-1630 | gedeelte uit Das ist mir lieb (psalm 116)

Das ist mir lieb,
daß der Herr meine Stimme und mein Flehen höret,
Daß er sein Ohr zu mir neiget.
Darum will ich ihn mein Leben lang anrufen.
Stricke des Todes hatten mich umfängen,
Und Angst der Höllen hatten mich getroffen.
Ich kam in Jammer und Not,
Aber ich rief an den Namen des Herren:
O Herr, errette meine Seele.
Der Herr ist gnädig und gerecht,
Und unser Gott ist barmherzig.

*Dit verlang ik,
dat de Heer mijn stem en mijn smeken hoort.
Dat Hij zijn oor naar mij neigt.
Daarom wil ik Hem mijn leven lang bidden.
Het verraad van de dood heeft mij te pakken.
De angst voor de hel treft mij.
Het is een en al jammer en nood.
Maar ik riep de naam van de Heer aan:
Heer red mijn ziel.
De Heer is genadig en rechtvaardig.
En onze God is barmhartig.*

Orgelspel

Georg Böhm 1661-1733 | Vater unser im Himmelreich, à 2 Claviers et Pedal

We zijn vereerd dat het Dresdner Kammerchor in deze dienst te gast is. Vandaag om 17.00 uur verzorgt dit toonaangevende Duitse gezelschap in Theater aan het Vrijthof het slotconcert van Musica Sacra Maastricht. Zie voor meer informatie de achterzijde van dit programma.

Dresdner Kammerchor

Het Dresdner Kammerchor is in 1985 opgericht door Hans-Christoph Rademann. Met initiatieven zoals de eerste volledige opname van de koorwerken van Heinrich Schütz (voltooid in 2019) en een voortdurende interesse in het onderzoeken en promoten van de muzikale erfenis van Midden-Duitsland, fungeert het koor als ambassadeur voor Dresden en Saksen. Met het Dresdner Barockorchester en andere muzikale partners zijn tal van werken herontdekt, uitgevoerd en opgenomen. Opnamen van werken van Schütz, Hasse, Heinichen en Zelenka zijn onderscheiden met talrijke prijzen, waaronder de Jahrespreis der deutschen Schallplattenkritik in 2016. De opnamen van alle koorwerken van Schütz werden bekroond met de OPUS KLASSIK 2020.

Naast werken van barokmeesters als Bach, Telemann en Händel, zingt het Dresdner Kammerchor ook koorsymfonisch repertoire van componisten als Mozart, Mendelssohn en Brahms. Voorts staat het koor bekend om uitvoeringen van a cappella-werken uit de negentiende en twintigste eeuw en werken van hedendaagse componisten, deels geschreven in opdracht van het koor.

Het Dresdner Kammerchor dankt haar internationale reputatie ook aan optredens bij onder meer het Rheingau Musik Festival, het Oude Muziek Festival Utrecht, Festivals Musicales Buenos Aires en de Händelfestspiele Halle en Göttingen. Het koor heeft gewerkt met onder meer de Sächsische Staatskapelle Dresden, Gewandhausorchester Leipzig, Concerto Köln, Akademie für Alte Musik Berlin en Anima Eterna Brugge.

Stefan Parkman · dirigent

De Zweedse dirigent Stefan Parkman bekleedde functies als chef-dirigent van het Deens Nationaal Radiokoor en het Zweeds Radiokoor. Hij leidde het Koninklijk Philharmonisch Koor Stockholm en het Kathedrale Jongenskoor van Uppsala. Van 1983 tot en met afgelopen voorjaar was hij dirigent van het Uppsala Academisch Kamerkoor. Van 2014 tot 2020 was hij chef-dirigent van het WDR Rundfunkchor.

Stefan Parkman leidde onder meer het RIAS Kammerchor, het MDR en NDR Rundfunkchor, het SWR Vokal Ensemble, het Chor des Bayerischen Rundfunks, het Nederlands Kamerkoor, Choeur de Radio France, diverse Noord-Amerikaanse koren en vrijwel alle grote Zweedse ensembles en symfonieorkesten.

Van 2010 tot 2021 bekleedde Stefan Parkman het Eric Ericson-hoogleraarschap koordirectie aan de Universiteit van Uppsala. In Zweden en daarbuiten geeft hij geregeld masterclasses, seminars en workshops.

VRIENDENCONCERT & SLOTCONCERT

Dresdner Kammerchor

zondag 17 september · 17.00 - 18.00 uur

THEATER AAN HET VRIJTHOF | € 28 | < 30 jaar € 12,50

Schütz en Gabrieli

Dresdner Kammerchor o.l.v. **Stefan Parkman**

m.m.v. instrumentalisten uit Dresdner Barockorchester

Giovanni Gabrieli Canzoni

Heinrich Schütz Deutsche Litanei Kyrie eleison, SWV428

Heinrich Schütz Musikalische Exequien

Johann Hermann Schein Das ist mir lieb (psalm 116)

Heinrich Schütz was in veel opzichten een pionier. De in Dresden werkzame componist schreef bijvoorbeeld de eerste Duitse opera en studeerde als lutheraan in het katholieke Venetië. Zijn leraar daar was niemand minder dan Giovanni Gabrieli, de beroemde organist-componist van de San Marco, die voor het eerst dynamiek in partituren noteerde en samen met zijn oom Andrea het woord ‘concert’ bedacht.

Met zijn *Musikalische Exequien* uit 1635/36 schreef Schütz de eerste Duitstalige begrafenismuziek, troostrijk en expressief. De loepzuiver zingende leden van het Dresdner Kammerchor zijn de aangewezen vertolkers. Dit Duitse ‘requiem’ wordt omlijst door energieke, kortere werken van Schütz, Schein en Gabrieli, waaronder instrumentale *Canzoni* uit 1608. Feestelijke muziek voor een zinnenprikkelend slotconcert.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie door Lumière Cinema.

DIRECTEUR-BESTUURDER Brigitte van Eck, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht

PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Bas Geerts, Erwin Roebroeks, Tamar Tarenskeen, Susanne Vermeulen en Saskia Törnqvist

RAAD VAN TOEZICHT Klaartje Peters (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer en Bas Huyser

FESTIVALLEIDING & FONDSSENWERVING Erwin Roebroeks **MARKETING & PUBLICITEIT** Willemijn Doelman en Emmanuel Merkus **PRODUCTIE** Raf Meijers **HOOPDREDACTIE** Erwin Roebroeks **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzler en Sylvester Beelaert **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Judith Buijnzeels en Frank Wijnands **EXPOSITIEBEGELEIDING** Peter Snellens **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, VSB Fonds, Fonds 21, Elisabeth Strouwen Fonds en Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof. Met dank aan de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren.

MEDIAPARTNERS NPO Klassiek, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding • musicasacramaastricht.nl/over-ons/steun-het-festival

STICHTING MUSICA SACRA

Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht

• info@musicasacramaastricht.nl

• musicasacramaastricht.nl

• facebook.com/MusicaSacraMaastricht

